

La IA altra vegada

Text > JOAN MIRÓ AMETLLER

Il·lustració > MARC VICENS

«La ginesta altra vegada [...]»

JOAN MARAGALL, *La ginesta*

Els primitius grups humans de caçadors recol·lectors nòmades probablement constaven d'unes quaranta a unes cent cinquanta persones. Això permetia que al llarg del dia tothom es trobés i es relacionés, de manera que els lligams socials del grup eren molt forts. A la nit, potser es reunien a la llum de la lluna, o qui sap si al voltant d'un foc, i s'explicaven les aventures del dia, les caçeres o les trobades amb altres grups. Fins i tot s'inventaven narracions i s'imaginaven que veien figures dibuixades pels estels en el cel, uns elements que s'incorporaven a la tradició cultural del grup.

Més tard, quan els grups van esdevenir sedentaris amb la implantació de l'agricultura i van construir poblats més o menys grans, fàcilment van superar els quatre-cents membres i fins i tot el miler. Aleshores ja no es trobaven tots cada dia. Potser passaven molts dies sense veure un determinat membre del poblament o no els coneixien a tots. Llavors, es podia donar el cas que, si es trobaven dues persones o es reunia un grup reduït, triessin com a tema de conversa la manera de fer i de ser d'un altre que no hi era present o que els era gairebé desconegut. En parlaven bé o malament, això depenia de moltes raons, però en parlaven. Practicaven allò que anomenem xafardeig. El xafardeig pot ser malèvol, és evident. Tanmateix, ara sé que de la mateixa manera que xafardejaven sobre la vida dels veïns, la gent s'amoïnava si veia que el veí no sortia de casa durant uns quants dies i avisaven els serveis socials municipals. Per tant, el xafardeig, la conversa entre membres del grup, també cohesiona el grup, ja que hi incorpora els absents.

Tots connectats

Així es construïen les xarxes socials, que transmeten coneixements objectius, subjectius i intersubjectius. D'entrada, la transmissió era purament verbal i limitada; posteriorment, amb el desenvolupament de l'escriptura i la invenció de la impremta es van expandir en l'espai i en el temps. Fins que, darrerament, es pot dir que abasten tot el món.

Els relats que anaven passant oralment de generació en generació van ser traslla-

ats a documents escrits i van esdevenir epopeies, llegendes o textos sagrats. Encara hem conegut els conflictes entre ramaders i agricultors, nòmades i sedentaris, que rememoren alguns textos antics.

Un llibre ben informat i prou llegidor de Y. N. Harari, *Nexus*, dedicat a les xarxes socials i la intel·ligència artificial, tracta encertadament aquestes qüestions. Harari explica que la circulació de comentaris descontrolats abans era contrastada per l'existència d'òrgans socials que inspiraven confiança pública i permetien confirmar o desmentir les enraonies. La circulació d'informació es combinava amb els mecanismes de control i autocontrol corresponents. La tecnologia ha trencat aquestes barreres i ara trobem notícies falses o, si més no, exageracions, que circulen sense aturador. No ho considero negatiu del tot. Si l'educació ajudés a formar el criteri del ciutadà, aquests corrents no serien més que un joc, amb les seves condicions pròpies.

La IA ha entrat en joc en moltes aplicacions científiques, tecnològiques, informatives i estètiques, i en molts altres àmbits. En medicina i en recerca biomèdica ha proporcionat avantatges innegables. S'ha utilitzat per redactar

textos, analitzar i tractar imatges; detectar pautes, formes i estructures; per a l'ordenació viària, la logística... Darrerament, s'ha descobert que un determinat filòsof asiàtic, autor d'un llibre sobre l'ús que fan els governs de sistemes destinats a modular els estats de consciència social, era en realitat una col·laboració entre una persona humana i una IA. Molts elements que aparentment n'indicaven l'existència real eren deformacions de la veritat, alhora que altres feien sospitar de l'engany. I es creu que ja s'han escrit molts llibres amb aquest mètode.

Mentrestant, les noves tecnologies m'han fet saber que ja puntuaven les meves intervencions a les xarxes socials i m'estimulaven a participar-hi amb més freqüència.

Us puc assegurar que, encara que hagi buscat informació a la xarxa, l'escrit és meu, amb l'ajut del llibre que he esmentat i suggeriments emanats d'un text de Josep Nadal que em va lliurar amablement.

